

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

KLAIPĖDOS UNIVERSITETO

STUDIJŲ PROGRAMOS

LIETUVIŲ FILOLOGIJA IR ŠVEDŲ KALBA (612U10008)

VERTINIMO IŠVADOS

EVALUATION REPORT

***OF LITHUANIAN PHILOLOGY AND SWEDISH
(612U10008)***

STUDY PROGRAMME

AT KLAIPEDA UNIVERSITY

Grupės vadovas:
Team leader:

prof. dr. Danguolė Mikulėnienė

Grupės nariai:
Team members:

doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

dr. Neringa Klišienė

dr. Donata Mitaitė

Jūratė Palionytė

Andrius Ledas

Išvados parengtos lietuvių kalba
Report language - Lithuanian

Vilnius

2014

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Lietuvių filologija ir švedų kalba
Valstybinis kodas	612U10008
Studijų sritis	Humanitariniai mokslai
Studijų kryptis	Lietuvių filologija
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Pirmoji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (4)
Studijų programos apimtis kreditais	240
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Lietuvių filologijos bakalauras
Studijų programos įregistravimo data	1997-05-19, Nr. 565 Perregistruota 2009-08-17, Nr. 1-73

INFORMATION ON ASSESSED STUDY PROGRAMME

Name of the study programme	Lithuanian Philology and Swedish
State code	612U10008
Study area	Humanities
Study field	Lithuanian philology
Kind of the study programme	University studies
Study cycle	First
Study mode (length in years)	Full-time (4)
Scope of the study programme in credits	240
Degree and (or) professional qualifications awarded	Bachelor of Lithuanian Philology
Date of registration of the study programme	19 th May 1997 No. 565 Re-registered 17 th August 2009, No. 1-73

Studijų kokybės vertinimo centras

©

The Centre for Quality Assessment in Higher Education

TURINYS

TURINYS	2
I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	5
1. Programos tikslai ir studijų rezultatai	5
2. Programos sandara.....	6
3. Personalias	7
4. Materialieji ištekliai	8
5. Studijų eiga ir jos vertinimas	9
6. Programos vadyba	10
III. REKOMENDACIJOS	12
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	14

I. IŽANGA

1991 m. įkurtas Klaipėdos universitetas (toliau – KU) yra orientuotas į Vakarų demokratinių universitetų modelį. Jis formuojasi kaip autonomiškas, modernus mokslo ir studijų židinys, reikšmingas šalies, Vakarų Lietuvos regionui ir Baltijos jūros universitetų sandraugai.

Universitete yra 7 fakultetai, Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas, Jūros mokslų ir technologijų centras, 6 mokslo ir studijų centrai.

Humanitarinių mokslų fakultete yra 6 katedros (Anglų ir vokiečių filologijos, Baltų kalbotyros ir etnologijos, Filosofijos ir kultūrologijos, Istorijos, Lietuvių kalbos, Literatūros), 4 mokslo ir studijų centrai (Anglų kalbos, Baltistikos, Evangeliškosios teologijos, Kalbų ir kultūrų), Lituanistikos kabinetas. Vienas iš fakulteto prioritetų – Mažosios Lietuvos kultūra, kiekviena katedra turi bent po vieną šios temos potemę.

Šiuo metu, atsižvelgiant į studijuojančiųjų skaičiaus dinamiką, ir universiteto, ir fakultetų struktūra yra pertvarkoma ją optimizuojant, KU Taryboje yra priimti pertvarkos eiga reglamentuojantys dokumentai.

Katedros yra pagrindinės studijų bei mokslinės veiklos realizuotojos, atsakingos už studijų turinį ir kokybę, jose rengiamos studijų programos, dalykų sandai. Katedros organizuoja dėstytojų tobulinimą, perkvalifikavimą, mokslinę veiklą, rengia vadovėlius, mokomąją literatūrą, siūlo Tarybai steigti mokslo ar mokymo padalinius.

Humanitarinių mokslų fakultetas sukaupe didelę patirtį vykdydamas studijų programas su specializacijomis, šioje srityje ilgą laiką buvo pavyzdys kitiems universitetams, tačiau esamos studijų programos jau turėtų būti atnaujintos arba pertvarkytos į gretutinių studijų programas. Kol kas skirtingos lietuvių filologijos su specializacijomis programos nesuteikia galimybės absolventams gauti bent kiek skirtingus diplomus arba pažymas. Šioje srityje naujų impulsų gali suteikti numatomas glaudesnis bendradarbiavimas su Menų fakultetu.

2014 m. gegužės 26–27 d. ekspertų grupės nariai vietoje susipažino su šešiomis lietuvių filologijos programomis, kurių viena – pirmosios pakopos *Lietuvių filologijos ir švedų kalbos* studijų programa.

Ekspertų grupės sudėtis: pirmininkė – prof. dr. Danguolė Mikulėnienė (Lietuvių kalbos instituto Kalbos istorijos ir dialektologijos skyriaus vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja), nariai – dr. Neringa Klišienė (Vilniaus universiteto Lietuvių literatūros katedros lektorė), doc. dr. Dainius Vaitiekūnas (Lietuvos edukologijos universiteto Lituanistikos fakulteto mokslo prodekanas), dr. Donata Mitaitė (Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Šiuolaikinės literatūros skyriaus vyresnioji mokslo darbuotoja), Jūratė Palionytė (Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininko pavaduotoja) ir Andrius Ledas (Vilniaus universiteto Filologijos fakulteto anglų filologijos specialybės III kurso studentas). Ekspertų grupės nariai iš anksto galėjo susipažinti su KU *Lietuvių filologijos ir švedų kalbos* studijų programos savianalizės suvestine ir išsamiais priedais.

Savianalizės suvestinėje aiškiai ir suprantama forma buvo pateikta informacija, reikalinga ekspertų grupei pasiruošti vizitui KU. Ekspertų grupė dalyvavo 2014 m. gegužės 14 d. Vilniuje SKVC vykusiame įvadiniame susitikime, pateikė savo pastabas kai kuriais savianalizės suvestinės aspektais ir pasižymėjo atitinkamus klausimus, kilusius susipažinus su dokumentu.

Vizito metu grupė surinko žodinę informaciją, papildančią savianalizės suvestinėje ir jos prieduose pateiktą raštišką informaciją. Susitikta su Humanitarinio fakulteto administracija, programos dėstytojais, studentais, absolventais, socialiniais partneriais. Grupė apsilankė auditorijose, bibliotekose ir kitose patalpose, kad apžiūrėtų materialuosius išteklius.

Po vizito ekspertų grupė išanalizavo gautą informaciją ir parengė ataskaitą, aptarė vertinimą ir išvadas.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

Studentų skaičiaus mažėjimas ir aukšto lygio akademinio personalo išlaikymas yra svarbios problemos, iš kurių pastaroji fakultete sprendžiama geriau. Studentų skaičiaus problema turi būti sprendžiama kompleksiščiau, pritraukiant visas suinteresuotas puses: vietos politikus, savivaldybių administraciją (neseniai pasirašyta bendradarbiavimo sutartis su Klaipėdos miesto savivaldybe), darbdavius, absolventus. Svarbu ieškoti naujų mecenatų (išlaikant esamus), stipriau materialiai skatinti ir palaikyti studentus, nes stipendijas gaunančių studentų fakultete yra mažai.

Turėtų būti stiprinamas studijų programų viešinimas, kad dar labiau atitiktų besikeičiančią komunikacinę situaciją.

Fakultete galima studijuoti filologiją visose trijose studijų pakopose. Magistrantūroje nėra galimybės rinktis filologijos su specializacija: renkamosi arba kalbotyros, arba literatūrologijos, arba teatrologijos magistratūra. Studentai negali gilinti švedų ar kitos užsienio kalbos žinių specializuotose magistrantūros studijose, nors to ir pageidautų kai kurie pirmosios pakopos absolventai.

Kaip minėta, Klaipėdos universitetas orientuojasi ir į Vakarų Lietuvos, ir į Mažosios Lietuvos, ir į Baltijos regiono problematiką. To paties siekiantis fakultetas, kaip universiteto padalinys, turi dar neišnaudotų galimybių. Mokslinėje, projektinėje, pedagoginėje veikloje šių regionų problematika galėtų būti atskleista kur kas plačiau.

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Lietuvių filologijos ir švedų kalbos programa orientuota į Baltijos jūros regiono ir didesnių jmonių – tokių, kaip Klaipėdos uostas, poreikius. Pirmosios pakopos nuolatinių studijų programa buvo įregistruota 1997-05-19, perregistruota 2009-08-17.

Akivaizdu, kad sudarant galimybę studentams įgyti antrą specialybę, stengiamasi išlaikyti lietuvių filologijos programas. Ketinama siūlyti dar daugiau užsienio kalbų, jau pasirengta dėstyti ispanų kalbą.

Lietuvių filologijos ir švedų kalbos bakalauro studijų programos tikslas – suteikti europinius standartus atitinkantį filologinį išsilavinimą, rengti specialistus, turinčius bendrųjų humanitarinių mokslų, lietuvių filologijos bei švedų kalbos teorinių žinių ir metodologinę kompetenciją, gebančius analizuoti lietuvių, švedų kalbų faktus, versti iš vienos kalbos į kitą, susipažinusius su Švedijos kultūra ir istorija.

Nurodyti programos tikslai bei uždaviniai koreliuoja su numatomais studijų rezultatais, suformuluotais įtraukiant dalykines žinias ir jų taikymą, gebėjimus atlikti tyrimus bei specialiuosius, socialinius ir asmeninius gebėjimus ir suderintais su Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl studijų pakopų aprašo patvirtinimo“ (2011-11-21 Nr. V-2212) patvirtintais pirmosios pakopos studijų rezultatų reikalavimais. Taigi žinių, jų taikymo ir specialiųjų gebėjimų siekiami rezultatai yra orientuoti į dvejopus programos tikslus – parengti lietuvių filologijos specialistą, turintį ir švedų kalbos žinių bei gebėjimų.

Tiesa, tokių specialistų poreikis statistiniais duomenimis negrindžiamas, bet studentai programos reikalingumu ir konkurencingumu neabejoja. Pagrįstų abejonių kelia tik faktas, kad programos absolventai gauna diplomą, kuriame niekaip neatsispindi švedų kalbos mokėjimas. Taigi esama tam tikro programos ir suteikiamos kvalifikacijos pavadinimų neatitikimo.

Srities stiprybės:

1) išlaikomos senesnės filologijos programos su specializacija, svarbios fakulteto tapatybei;

2) studijų programai teisėtai keliami dideli tikslai ir uždaviniai; esama dermės tarp programos tikslų, uždavinių ir numatomų studijų rezultatų.

Srities silpnybės:

- 1) įgyta specializacija neatsispindi studijų baigimo diplome;
- 2) absolventų įsidarbinimo galimybės nepagrįstos statistika.

Rekomenduojama:

- 1) įgytą specializaciją nurodyti studijų baigimo dokumentuose;
- 2) priėmimą į šią specialybę skelbti suderinus su darbo rinkos poreikiais.

2. Programos sandara

Programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus, tikslai bei uždaviniai koreliuoja su numatomais studijų rezultatais, suformuluotais įtraukiant dalykines žinias ir jų taikymą, gebėjimus atlikti tyrimus bei specialiuosius, socialinius ir asmeninius gebėjimus ir suderintais su Lietuvos Respubliko švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl studijų pakopų aprašo patvirtinimo“ (2011-11-21 Nr. V-2212) patvirtintais pirmosios pakopos studijų rezultatų reikalavimais.

Programą sudaro trys dalykų blokai: studijų krypties dalykai – 167 kreditai, bendrieji universitetinių studijų dalykai – 15 kreditų, gretutinių (kitos šakos) studijų – 58 kreditai. Tiriamiesiems darbams programoje skirti 24 kreditai. Specialybės seminaras (5 semestras, 3 kreditai) skirtas mokslinio darbo pagrindams ir nedideliame tiriamajame darbe. Studentas renkasi iš dviejų siūlomų literatūros ir kalbos seminarų. Praktikos skirta 15 kreditų. Numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija iš esmės dera tarpusavyje. Dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą.

Lituanistinių dalykų išdėstymas semestrais iš esmės nekelia abejonių: kalbos dalykai išdėstyti pagal jų tarpusavio ryšių logiką, literatūrologiniai – remiantis chronologijos ir gretinimo principais. Vis dėlto vertėtų atsižvelgti į studentų pageidavimus, pavyzdžiui, jų nuomone, mokantis svietimos kalbos nebūtinai kalbotyros įvadas, nes daugelis šio kurso temų analizuojama dėstant kitus dalykus.

Savianalizės suvestinėje teigiama, kad pasirinkusieji analizuojamąją programą susipažįsta su Švedijos kultūra ir istorija (švedų kalba 1), gauna žinių apie švedų kalbos sistemą (A5) ir įgyja gebėjimų vartoti sakytinę bei rašytinę švedų kalbą (C1, C2) per visus švedų kalbos 1–8 dalykus numatytu B2.3–C1 lygiu studijų pabaigoje. Vis dėlto studijuojantieji švedų kalbą pasigenda daugiau informacijos apie Švedijos kultūrą (literatūrą) plačiaja prasme. Dalykų aprašuose švedų literatūrai skirta vos keletas temų. Vertėtų pamąstyti apie kitokį dalykų subalansavimą pagrindų ir specialaus lavinimo dalykų grupėse.

Atskiro laisvai pasirenkamųjų dalykų sąrašo nėra, studentai renkasi iš universitete skaitomų dalykų.

Ekspertų nuomone, šios programos privalumas, kad į lietuvių filologijos su skandinavų kalbomis programas (švedų k.) stoja gana aukštą vidurkį, palyginti su kitomis filologinėmis programomis, turintys moksleiviai. Mažas studentų nubyrežimo skaičius rodo, kad šias studijas pasirinkusieji yra motyvuoti. Vis dėlto abejojama, ar siekiamas užsienio kalbos mokėjimo lygis (B2.3–C1) adekvatus stojančiųjų gebėjimams (šią problemą nurodė ir patys savianalizės rengėjai).

Programoje nurodytos paskaitos, pratybos, individualus dėstytojo darbas su studentu ir savarankiškas studento darbas, formaliai apskaičiuotas pagal kreditus, tačiau atkreiptinas dėmesys į studentų savarankiško darbo stebėseną, kuri, kaip paaiškėjo vizito metu, nėra atliekama. Tuomet neaišku, kaip programos rengėjai įvertina dalykų kreditų svorį ir studentų savarankiškam darbui skiriamas valandas (įvertinant jų galimybes, laiką ir mokymo(-si) krūvį). Darbo krūvio racionalizavimo pasigedo ir studentai.

Ekspertai atkreipia dėmesį į savianalizės suvestinės parengimo kokybę: programoje esama mechaniškai perkeltų iš kitos studijų programos (*Lietuvių filologija ir suomių kalba*) teiginių, kurie nederą su pateiktu bakalauro studijos programos planu – švedų kalbos studijomis (pavyzdžiui, „Papildomų įsidarbinimo galimybių suteikia suomių kalbos žinios ir gebėjimai. Verslo ar kultūriniai ryšiai su Suomija didina šia programa suteikiamų žinių ir gebėjimų

paklausą, taigi ir šios programos absolventų paklausą. Programos rezultatai stiprina jaunų žmonių judumo galimybes tarp Baltijos regiono šalių. Jau studijuojant pagal „Erasmus“ ar kitas mainų programas ar atskiras sutartis tarp universitetų, užsimezga asmeniniai ryšiai su suomiais ar ryšiai su Suomijos institucijomis bei organizacijomis. Pasiiekti programos rezultatai suteikia galimybę tęsti studijas Suomijoje“, arba „Į lietuvių filologijos ir suomių kalbos studijų programą studentai priimami tomis pačiomis sąlygomis [...]“).

Toks teiginių perkėlimas verčia klausti, kuo iš tikro remiantis prognozuojamos būsimų programos studentų ir absolventų įsidarbinimo galimybės ir programos poreikis.

Srities stiprybės:

- 1) nuosekliai ir sistemingai išdėstomi dalykai;
- 2) studentams siūloma gerai atrinkta studijų literatūra, kurioje esama ir dėstytojų mokslinės ir metodinės literatūros;

Srities silpnybės: pasigendama dalykų, plačiau supažindinančių su švedų kultūra ir literatūra.

Rekomenduojama:

- 1) išanalizuoti svietimos kalbos mokėjimo lygių išdėstymą per semestrus ir nustatyti dabartiniams stojantiejiems adekvačias pakopas.
- 2) teikti daugiau informacijos apie Švedijos kultūrą plačiaja prasme.

3. Personalas

Programoje (kartu ir kitose lietuvių filologijos programose), neskaitant bendrųjų pasirenkamųjų dalykų ir laisvai pasirenkamųjų dalykų, dirba 22 dėstytojai. Bendras mokslo laipsnį turinčių dėstytojų pasiskirstymas atitinka pirmosios pakopos studijų programų akademinio personalo kvalifikacijos reikalavimus.

Bendrojo universitetinio lavinimo dalykų ir studijų krypties dalykų dėstytojai, turintys mokslo laipsnį, sudaro apie 75 proc., kitos šakos (švedų kalbos) dėstytojas mokslinio laipsnio neturi.

Pagal amžiaus grupes akademinis personalas pasiskirsto taip: iki 30 metų dėstytojų, dirbančių programoje nėra, nuo 31 iki 40 metų – 2, nuo 41 iki 50 metų – 5, nuo 51 iki 60 metų – 10, daugiau kaip 60 metų – 6. Pedagogų kaita labai maža, ji vyksta tik dėl amžiaus.

Akademinio personalo kvalifikacija per keletą metų kito teigiamai – 4 mokslininkai įvykdė habilitacines procedūras, 5 išrinkti profesoriais (prof. dr. Rimantas Balsys, prof. dr. Roma Bončkutė, prof. dr. Dalia Pakalniškienė, prof. dr. Dalia Kiseliūnaitė, prof. dr. Albinas Drukteinis). Asta Balčiūnienė (KU Lietuvių filologijos ir etnologijos studijų programos absolventė), Daiva Pagojienė ir Kristina Lenartaitė (KU Lietuvių filologijos ir etnologijos studijų programos absolventė) apgynė daktaro disertacijas. Jungtinėje filologijos doktorantūrose studijuoja R. Šarkytė (kalbotyros magistro studijų programos absolventė).

Visų dėstytojų mokslinių interesų kryptys ir praktinio darbo patirtis beveik visiškai ar didele dalimi sutampa su dėstomais dalykais. Programos krypties dalykų dėstytojai per penkerius metus iš dėstomų dalykų srities yra paskelbę kelias monografijas ir šaltinių publikacijas, daugiau kaip 40 straipsnių, parengę 8 metodines priemones, perskaitę daugiau kaip 30 pranešimų mokslinėse konferencijose.

Katedros yra surengusios 3 tarptautines ir 4 nacionalines mokslines konferencijas, kuriose pranešimus skaitė visi programoje dėstantys mokslininkai. Ekspertai nepitaria savianalizės rengėjų požiūriui, kad „universitete rengiamos tarptautinės konferencijos leidžia bendrauti su užsienio mokslininkais mažiausiai sugaištant tam laiko“, nes jų pasirinktas tik vietinis mokslinės sklaidos rakursas. Šiuolaikiniams universitetams būtinas tarptautinis mokslo konkurencingumo didinimas nematuotinas vien „sugaišto laiko“ matu. Taigi fakultete svarstyti mokslinės veiklos prioritetai.

Teigiamai vertintina projektinė dėstytojų veikla: nemažai dėstytojų vykdė ar dalyvavo vykdant bent po vieną ar kelis stambius projektus (R. Balsys, D. Pakalniškienė, D. Kiseliūnaitė, A. Drukteinis, R. Bončkutė, Ž. Sidabraitė ir kt.). Čia matyti ir prioritetinės mokslo veiklos kryptys, gražiai derančios su deklaruota KU misija.

Analizuojamoje programoje dirbantys dėstytojai per paskutinius penkerius metus dalyvavo 36 stažuotėse, kursuose, seminaruose Lietuvos ir 7 užsienio šalių universitetuose ar kitose mokslo bei studijų įstaigose ar institucijose.

Dėstytojai naudojami galimybėmis skaityti paskaitas svetur pagal tarptautines mainų programas (R. Balsys, D. Pakalniškienė, D. Kiseliūnaitė ir kt.), tačiau toli gražu ne visi vienodai. Savianalizės suvestinėje nėra duomenų apie kviestinius dėstytojus, nors ekspertų susitikime su programos vykdytojais buvo informuota, kad kartą per metus atvyksta kviestinis lektorius

Savianalizės suvestinėje gana detalai atskleistas kvalifikacijos kėlimas. Matyti, kad dėstytojai išnaudoja galimybes vasaros kursams, neilgos trukmės seminarams, tačiau trūksta ilgesnės trukmės stažučių užsienio universitetuose.

Reikia pripažinti, kad iki šiol mokslinėje veikloje menkai išnaudojamos su specializacija susijusios galimybės, daugiausia apsiribojama praktiniu kalbos mokymu. O, pavyzdžiui, gretinamosios kalbotyros ar tautosakos, vertimo teorijos studijos ir praktinė veikla menkai realizuojamos. Akivaizdu, kad šiam darbo barui reikia pasitelkti ir kviestinių dėstytojų. Prie šios veiklos noriai prisidėtų studentai.

Kaip didelį trukdį moksliniam darbui savianalizės suvestinės rengėjai nurodo pedagoginio darbo krūvius, kurie pastaraisiais metais vis didėjo dėl mažėjančio studentų skaičiaus grupėse ir dėl to atsirandančių sunkumų universiteto biudžete. Dėl mažų grupių dėstytojai turi dėstyti gana daug skirtingų dalykų.

Srities stiprybės: kvalifikuoti dėstytojai.

Srities silpnybės:

- 1) neišnaudojamos specializacijos teikiamos mokslinės veiklos galimybės;
- 2) dėl mažėjančio studentų skaičiaus didėjantis pedagoginio darbo krūvis, mažinantis galimybes sistemingai dirbti mokslinį darbą ir kelti kvalifikaciją.

Rekomenduojama:

- 1) plėtoti mokslo tiriamąją veiklą panaudojant specializacijos teikiamas galimybes;
- 2) pagal galimybes mažinti dėstytojų darbo krūvį, suteikti daugiau galimybių kelti kvalifikaciją užsienio universitetuose, pasitelkti daugiau kviestinių dėstytojų.

4. Materialieji ištekliai

Materialieji ištekliai studijų programai vykdyti patenkinami. Auditorijų ir kitų studijoms reikiamų patalpų užtenka. Pagal universiteto ir fakulteto galimybes jos palaipsniui modernizuojamos, gausėja reikiamos įrangos. Fakultete 2012 m. įrengtos dvi skaitmeninės auditorijos (SANAKO 1200 technologija) su 25 darbo vietomis kiekvienoje. Jomis naudojasi užsienio kalbų studentai, bet kai kurios pratybos rengiamos ir lituanistams.

Viena kompiuterių auditorija turi dešimt darbo vietų. Multimedijos įranga yra tik keliose auditorijose, tačiau galima naudotis 4 nešiojamaisiais komplektais. Pastate veikia belaidis interneto ryšys, bet jo kokybė (greitis) gerintina.

Programos studentams sudaromos tinkamos sąlygos atlikti praktikas. Praktikų vietas jie gali rinktis iš teikiamo sąrašo, leidžiama ir patiems susirasti įstaigą, kurioje norėtų atlikti praktiką. Studentai turi galimybę praktikas atlikti ir Švedijoje.

Programos studentams iš esmės pakanka vadovėlių, knygų, periodinių leidinių, jais galima naudotis bibliotekoje, išsinešti į namus. Leidiniai užsakomi internetu naudojantis elektroniniu katalogu. Per tarpbibliotekinį abonementą nemokamai užsakomi leidiniai ne tik iš kitų Lietuvos, bet ir užsienio bibliotekų. Studentai gali naudotis fakulteto katedrose, kabinetuose, auditorijose esama literatūra.

Tačiau HMF ir Sveikatos mokslų fakulteto bibliotekos skaitykla per maža – 12 vietų, iš kurių tik 2 kompiuterizuotos, todėl tai, matyt, viena iš priežasčių, kodėl skaityklomis studentai naudojami menkai, stengiasi literatūrą neštis į namus. Bibliotekos fondai pakankami, kasmet papildomi, tačiau nepatogu tai, kad jie yra 6 vietose (kalbinė literatūra ir grožinė literatūra – skirtingose vietose).

Prenumeruojamos elektroninių knygų kolekcijos ir mokslinių žurnalų ir informacinių leidinių duomenų bazės. Visos duomenų bazės yra prieinamos ne tik iš universiteto tinkle esančių kompiuterių, bet ir iš namų.

Palaukiami ryšiai su Švedijos ambasada Lietuvos Respublikoje, ji parūpina literatūros švedų kalba.

Studentų nuomone, medžiagos studijoms užtenka. Prireikus jos dėstytojai palieka savo skyreliuose katedrose, pateikia ir elektroniniu būdu. Tačiau nepakankamai išnaudojamos intraneto galimybės.

Bendrabutį gali gauti visi norintieji, nors dauguma studentų būstą nuomojasi, mano, kad taip patogiaus mokytis. Pasak studentų, bendrabučių būklė prastoka.

Srities stiprybės: kalbų mokymui skirtų auditorijų modernizavimas, aprūpinimas skaitmenine įranga.

Srities silpnybės:

- 1) bibliotekų fondų išdėstymas skirtinguose pastatuose;
- 2) nepakankamas vietų (taip pat ir kompiuterizuotų) skaičius Humanitarinių mokslų fakulteto skaitykloje;
- 3) tinkamai neišnaudojamos virtualios mokymosi aplinkos (intraneto) galimybės.

Rekomenduojama:

- 1) gerinti studentų darbo Humanitarinių mokslų fakulteto skaitykloje sąlygas;
- 2) skatinti dėstytojus daugiau mokomosios medžiagos teikti intranete.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Priėmimo į *Lietuvių filologijos ir švedų kalbos* programos studijas reikalavimai yra pagrįsti, studijos organizuojamos iš esmės tinkamai. Universitetas stengiasi orientotis į Baltijos jūros regioną, todėl jame dėstoma švedų kalba yra vienas iš tokios orientacijos įrodymų.

Vertinimo sistema skatina studentus dirbti nuosekliai viso semestro metu. Visų dalykų balai galutiniam žinių įvertinimui kaupiami semestro metu didėjančios sumos principu. Dalį egzamino pažymio (numatyta dalis yra atestuotame sande) studentas surenka, per semestrą atlikdamas sande numatytas užduotis. Paprastai sanduose numatoma 50 proc. dalis, išdėstyta per kelias nevienodos vertės savarankiško darbo užduotis. Užduočių skaičius ir atsiskaitymo laikas derinami katedroje, numatytas atsiskaitymų tvarkaraštis (nurodyta kiekviename sande). Visi dalykai baigiami egzaminu, specialybės seminaras ir kursiniai darbai – diferencijuota įskaita, baigiamasis darbas – bakalauro darbo gynimu.

Kaip minėta, iškyla studentų savarankiško darbo krūvio skaičiavimo problema. Vykdamas studijas Europos aukštojo mokslo erdvėje ypač svarbu, kad būtų vadovaujama ECTS kredito principais. Studentų teigimu, jiems žymiai daugiau tenka dirbti savarankiškai nei auditorijoje, o tai liudija apie sėkmingą perėjimą prie ECTS kredito pradžią. Tačiau pabrėžtina, jog šiuo metu yra įvykdyti ar vykdomi tik pirmieji du ECTS kreditų sistemos įvedimo etapai: studentų darbo krūvio pakeitimas iš nacionalinių į ECTS kreditus ir studentų darbo krūvio planavimas (numatymas) remiantis studijų siekiniais/rezultatais. Labai svarbūs trečias ir ketvirtas etapai – numatyto studentų darbo krūvio stebėjimas (reguliarus duomenų rinkimas) ir numatyto darbo krūvio koregavimas pagal stebėjimo rezultatų duomenis – dar laukia vadybinių sprendimų.

Į lietuvių filologijos su skandinavų kalbomis programas visada stoja gana aukštą vidurkį, palyginti su kitomis filologinėmis programomis, turintys moksleiviai, todėl jų baigimo procentas taip pat nemažas. Nebaigusieji retai išbraukiami dėl nepažangumo.

Skirtingų lituanistikos specialybių studentams siūlomi tie patys pasirenkamieji dalykai, nors jie būtų puiki galimybė pasiūlyti studentams labiau pasigilinti į jų programai išskirtines sritis (skandinavistikos studijas).

Tarptautiniuose studentų mainuose daugiausia dalyvauja suomių ir švedų kalbas studijuojantys studentai, jie paprastai užsienyje pagal *Erasmus* programą studijuoja 1 semestrą. Renkasi ir vasaros kursus.

Analizuojamuoju laikotarpiu buvo išvykę 8 programos studentai, tačiau 2 studentai po 3 kartus, pasinaudoję galimybe pagal mainų programą atlikti kitos šakos (švedų kalbos) praktiką. Galima sutikti su savianalizės rengėjų nuomone, kad bendras išvykų skaičius (12) yra nemažas turint galvoje nedideles grupes ir kas antri metai skelbiamą priėmimą.

Programos studentams dėsto ir daugiau iš kitų šalių atvykstančių dėstytojų, paprastai kartą per metus atvyksta kviestinis lektorius. Palaikomi glaudūs ryšiai su Švedijos ambasada, Vilniaus universiteto Skandinavistikos centru, rengiamos Šiaurės šalių literatūros dienos.

Studentų dalyvavimas mokslo, meno ir kultūrinėje veikloje yra skatinamas, šios programos studentai kartu su dėstytojais padeda universiteto bendruomenei susipažinti su Švedija ir jos kultūra.

Studentai skatinami dalyvauti mokslinėje veikloje, bet yra ir neišnaudotų galimybių, nes ši studijų programa turėtų rengti platesnio profilio filologą, o ne tik išmokyti jį švedų kalbos. Galėtų būti rašoma daugiau studentų mokslinių darbų, kuriuose būtų lyginamos švedų ir lietuvių kalbos ir literatūros, plačiau panaudojama būtent švedų kalba parašyta mokslinė literatūra. Tai darbams suteiktų kitokią perspektyvą, įprasmintų švedų kalbos studijas. Jaučiamas didelis pedagoginių studijų poreikis, kad absolventai galėtų dirbti mokyklose.

Universitetas užtikrina akademinę paramą studentams, socialinė parama galėtų būti geresnė, jei būtų ieškoma tikslinio finansavimo (bankai, savivaldybės). Toks finansavimas suteiktų studentui ateities darbo garantijas ir padėtų materialiai.

Kiek galima spręsti iš pokalbių su darbdaviais, jie patenkinti studentų paruošimu. Absolventai yra gerai susipažinę ir su lietuvių, ir su švedų kalbų struktūra, geba versti abiejų kalbų tekstus, pažįsta Švedijos kultūrą, o tai padeda išvengti tarpkultūrinių nesupratimų.

Absolventai lengvai pritampa leidyklose, bankuose ir kitur. Tiesa, kalbantis su pačiais studentais, įžiūrima ir motyvacijos dirbti Lietuvoje stoka, bent jau dalis jų studijas suvokia tiesiog kaip kalbos mokymąsi prieš išvykstant gyventi į Švediją.

Srities stiprybės:

- 1) nustatyta aiški akademinų įskaitymų tvarka;
- 2) akademinuose mainuose dalyvauja vis daugiau studentų.

Srities silpnybės:

- 1) studentai pernelyg mažai įtraukiami į mokslinę veiklą.
- 2) nepakankama dalies studentų profesinė motyvacija.

Rekomenduojama:

- 1) stiprinti studentų mokslinę veiklą;
- 2) stiprinti jų motyvaciją dirbti Lietuvoje.

6. Programos vadyba

Programos savianalizės suvestinėje išsamiai aprašyta vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema. Studijų kokybe rūpinasi daug universiteto ir fakulteto struktūrinių padalinių, specialių komisijų, tačiau trūksta vientisos sistemos. Į tai atkreiptas dėmesys ir 2012 m. atliktoje kokybės vadybos sistemos sukūrimo ir įdiegimo Klaipėdos universitete galimybių studijoje.

Už studijų programų kūrimą, įgyvendinimą ir priežiūrą atsakinga HMF taryba, studijų programų komitetai, sandų atestavimo komisijos ir katedros. Didžiausia atsakomybė kol kas tenka katedroms, tačiau jos turėtų imtis 2013 m. kiekvienai giminingai studijų programų grupei įsteigti studijų programų komitetai, į kuriuos įtraukti ir studentų bei socialinių partnerių atstovai.

Pageidautina, kad šiems komitetams vadovautų ne katedrų vedėjai, kurie turi ir taip didelį administracinio darbo krūvį.

KU vidinė studijų kokybės užtikrinimo sistema grindžiama Europos aukštojo mokslo erdvės studijų kokybės užtikrinimo nuostatomis ir KU patvirtinta veiklos kokybės gerinimo strategija. Veikia Studijų kokybės komisija, kurią sudaro 12 narių iš visų fakultetų bei administracijos darbuotojų. 2011 m. sausio 19 d. rektoriaus įsakymu Nr. 1-032 patvirtintas Studijų vidinės kokybės vadybos sistemos koncepcijos aprašas.

Pakankamai rūpinamasi dalykų programomis. Dėstytojų parengtas ir katedros posėdyje apsvaistytas dalykų programas svarsto Filologijos dalykų atestacijos ir Humanitarinių mokslų dalykų atestacijos komisijos. Paprastai dalykų programos komisijai teikiamos svarstyti kas antri metai, atestuojamos 1–3 metams. Visų dalykų programos, jų atestavimo duomenys skelbiami universiteto internetinėje Akademinės informacijos sistemoje.

Savianalizėje teigiama, kad studentai turi nemažai formalių ir neformalių galimybių dalyvauti valdant studijų procesą ir priimant sprendimus, tačiau pokalbių su programos absolventais metu nepavyko išgirsti tokio teiginio patvirtinimo. Studentai su dėstytojais gali pasikalbėti apie dėstomą kursą, pasakyti savo nuomonę (dažniau apie tai, kad ko nors nespėja), semestro pabaigoje gauna ir anketų su klausimais apie dėstomus dalykus. Vis dėlto studentai nepakankamai įtraukiami į nuolatinę programų vertinimą.

Tai ypač svarbu diegiant ECTS kreditus: nuolat turėtų būti vykdomas numatyto studentų darbo krūvio stebėjimas, korekcijos daromos remiantis kelių (bent dviejų) semestrų duomenimis, kol numatytas ir faktinis studentų darbo krūvis sutaps. Nevykdant savarankiško darbo krūvio stebėsenos, studijų programos dalykų krūviai stipriai varijuoja, išbalansuodami studijų procesą ir sumažindami mokymosi efektyvumą. Pabrėžtina, kad šis procesas turi būti vykdomas holistiškai.

Duomenys apie programų įgyvendinimą renkami ir analizuojami nuolat. Periodiškai analizuojamos pačios programos, svarstomas studijų plano koregavimas, dalykų atnaujinimas, dalykų bei dėstymo eiliškumo optimizavimas, analizuojamas savarankiško ir kontaktinio darbo santykis, tvarkaraščio optimalumas. Siekiama, kad programos dalykų dėstytojų kvalifikacija atitiktų kvalifikacinius reikalavimus, tai vertina Atestacijos komisija.

Sistemiškai analizuojami studentų pasiekimai. Fakultete ir katedrose aptariami kiekvieno semestro studijų rezultatai, nagrinėjamos nepažangumo, nubyraimo priežastys.

Dėstytojų nuomone, pastaruoju metu pastebimai susilpnėjusi pradedančiųjų studijuoti motyvacija. Ją stiprinti stengiamasi įvairinant studijavimo metodus, plėtojant individualius dėstytojų ir studentų kontaktus.

Gerinti studijų kokybę padeda sisteminga informacijos sklaida, viešumas. Informacija dėstytojams, studentams apie studijas, jas reglamentuojančius dokumentus, programų kokybės tobulinimą teikiama universiteto informaciniuose leidiniuose, interneto puslapyje, KU laikraštyje. Nuo praėjusio išorinio vertinimo iš esmės patobulintas informacinių technologijų taikymas KU studijų procese – nuo 2012 m. pradėjo funkcionuoti Akademinės informacijos sistema, iš esmės pertvarkytas HMF internetinis puslapis ir jo administravimas. Vis dėlto turėtų būti stiprinamas studijų programų viešinimas, kad dar labiau atitiktų besikeičiančią komunikacinę situaciją. Nors fakultetas negaili tam pastangų (veikia ir nuolat atnaujinamas Humanitarinių mokslų fakulteto ir šio fakulteto studentų atstovybės puslapis *Facebook*, KU Humanitarinių mokslų fakulteto svetainė), tačiau būtina ieškoti įvairesnių, patrauklesnių viešinimo formų, vykdyti intensyvesnę šviečiamąją veiklą Vakarų Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklose. Bendri renginiai su mokyklomis fakultete ir už jo ribų yra paveiki viešinimo kryptis, kurią vis labiau imamasi plėtoti.

Studijų programų vykdytojų ryšiai su socialiniais partneriais – darbdaviais, praktikų vadovais, buvusiais absolventais palaikomi, tačiau turėtų būti stiprinami. Glaudžiai bendradarbiaujama su Švedijos ambasada Lietuvos Respublikoje. Tačiau ryšiai su absolventais galėtų būti vystomi sistemingiau, įgauti labiau organizuotas formas, būtina organizuoti fakulteto alumnų veiklą. Pasigesta sistemingo ir nuolatinio informacijos apie programos absolventų karjerą rinkimo. Tokių duomenų analizė būtų naudinga ne tik vertinant programų reikalingumą,

tiriant specialistų poreikį rinkoje ir planuojant studentų priėmimą. Programos savianalizės suvestinėje pripažįstama, kad nepakankamai sistemiškai tiriama dėstytojų, studentų, absolventų ir darbdavių nuomonė apie programos vykdymą.

Reikėtų pažymėti, jog jau praėjusio išorinio vertinimo metu studentai atkreipė dėmesį į tai, kad trūksta nuodugnesnių švedų kultūros studijų. Tačiau šiuo metu padėtis beveik nepagerėjusi. Programos dėstytojų teigimu, tokioms studijoms nelieka laiko.

Universitete matyti pastangos gerinti studijų programų vadybą. Įsteigtas Kokybės valdymo skyrius, Humanitarinių mokslų fakultete pradėta struktūrinė pertvarka, iki liepos 1 d. bus sujungtos Baltų kalbotyros ir etnologijos ir Lietuvių kalbos katedros. Numatyta sujungti Humanitarinį ir Menų fakultetus. Tačiau programų kokybės valdymo procesams šiek tiek trūksta strateginio požiūrio ir sistemiškumo. Aukštojo mokslo kokybės vadyba – sudėtingas ir daug pastangų reikalaujantis darbas, todėl universiteto administracija turėtų programų komitetams sudaryti galimybes detaliau susipažinti su Bolonijos procesu, Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS), Lietuvos universitetų gerąja praktika.

Stiprybės: baigiama sukurti veiksminga studijų programos įgyvendinimo ir priežiūros, nuolatinio tobulinimo sistema.

Silpnybės:

- 1) nesubalansuotas studentų savarankiško darbo krūvis;
- 2) nepakankamai į programos vadybos procesą įtraukiami studentai, absolventai ir darbdaviai.

Rekomenduojama:

- 1) nustatyti, kad už programos įgyvendinimą, priežiūrą ir jos tobulinimą atsako studijų programos komitetas;
- 2) parengti realaus studentų savarankiško darbo krūvio stebėsenos metodiką ir pagal stebėsenos duomenis koreguoti programą;
- 3) sistemiškai vykdyti programos studentų, darbdavių, praktikų vadovų ir absolventų apklausas dėl programos kokybės.

III. REKOMENDACIJOS

1. Rasti būdų ir galimybių studento įgytą specializaciją nurodyti studijų baigimo dokumentuose, kad būtų išvengta neatitikimo tarp specialybės ir suteikiamos kvalifikacijos pavadinimų.

2. Rekomenduoti aukštajai mokyklai atlikti specialybės poreikio analizę ir pagal ją skelbti priėmimą į šią specialybę.

3. Išanalizuoti svetimos kalbos mokėjimo lygių išdėstymą per semestrus ir nustatyti dabartiniams stojantiesiems adekvačias pakopas.

4. Plėtoti mokslo tiriamąją veiklą panaudojant specializacijos teikiamas galimybes ir sudaryti sąlygas studentams gauti daugiau informacijos apie Švedijos kultūrą plačiaja prasme.

5. Suteikti dėstytojams daugiau galimybių kelti mokslinę kvalifikaciją užsienio universitetuose; studijų procesui pasitelkti daugiau kviestinių dėstytojų.

6. Gerinti studentų darbo Humanitarinių mokslų fakulteto skaitykloje sąlygas.

7. Gerinti modernių technologijų panaudojimą studijų procese ir plačiau naudotis intraneto galimybėmis.

8. Stiprinti studentų mokslinę veiklą ir didinti jų motyvaciją dirbti Lietuvoje.

9. Gerinti programos vadybą ir stiprinti nuolatinį ryšius su absolventais, darbdaviais ir studijos programos partneriais, sistemiškai vykdyti programos studentų, darbdavių, praktikų vadovų ir absolventų apklausas dėl programos kokybės.

10. Nustatyti, kad už programos įgyvendinimą, priežiūrą ir jos tobulinimą atsako studijų programos komitetas.

11. Parengti realaus studentų savarankiško darbo krūvio stebėsenos metodiką ir pagal stebėsenos duomenis koreguoti programą.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Klaipėdos universiteto studijų programa *Lietuvių filologija ir švedų kalba* (valstybinis kodas – 612U10008) vertinama teigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balais*
1.	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	3
2.	Programos sandara	2
3.	Personalas	3
4.	Materialieji ištekliai	3
5.	Studijų eiga ir jos vertinimas	3
6.	Programos vadyba	2
	Iš viso:	16

* 1 - Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2 - Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3 - Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4 - Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas:
Team leader:

prof. dr. Danguolė Mikulėnienė

Grupės nariai:
Team members:

doc. dr. Dainius Vaitiekūnas

dr. Neringa Klišienė

dr. Donata Mitaitė

Jūratė Palionytė

Andrius Ledas